

language in higher education]. Naukovi zapysky NDI im. M. Hoholia. Psykholoho-pedahohichni nauky. №3. S. 88–91. [in Ukrainian]

2. Varnavska, I. V. (2025). Heimifikatsiia u vykladanni ukraïnskoi movy (za profesiïnym spriamuvanniam) dlia ekonomichnykh spetsialnostei [Gamification in teaching the Ukrainian language (for professional purposes) for economic specialties]. Tavriiskyi naukovyi visnyk. Serii: Ekonomika. №23. S. 21–27. [in Ukrainian]

3. Humeniuk, I. M. (2025). Metodychna systema navchannia ukraïnskoi movy za profesiïnym spriamuvanniam: obgruntuvannia obiektyvnosti peredumov eksperymentalnoho doslidzhennia [Methodological system of teaching the Ukrainian language for professional purposes: substantiation of the objectivity of the prerequisites for experimental research]. Naukovi zapysky. Serii: Pedahohichni nauky. №218. S. 27–31. [in Ukrainian]

4. Denys, I. (2025). Interaktyvni metody vyvchennia kursu «ukraïnska mova za profesiïnym spriamuvanniam» dlia studentiv NLTU Ukrainy [Interactive methods of studying the course “Ukrainian language for professional purposes” for students of NLTU of Ukraine]. In «Mova – kordon natsionalnoi bezpeky»: zbirnyk tez dopovidei Vseukraïnskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Lviv : LDU BZHD. Pp. 309–313. [in Ukrainian]

5. Didenko, N. M. (2023). Instrumenty dystantsiinoho navchannia v metodytsi vykladannia ukraïnskoi movy za profesiïnym spriamuvanniam [Distance learning tools in the methodology of teaching the Ukrainian language for professional purposes]. The 12th International scientific and practical conference “Modern research in world science”. Lviv. Pp. 471–478.

6. Kalinichenko, O. V., Skorbach, T. V., Polovynko, O. S. et al. (2025). Symuliatyine navchannia na zaniattiakh z «ukraïnskoi movy (za profesiïnym spriamuvanniam)» [Simulation training in classes on “Ukrainian language (for professional purposes)”]. In Suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku vyshchoi medychnoi (farmatsevtichnoi) osvity v Ukraini: materialy KhKhII Vseukr. nauk.-prakt. konf. Ternopil : TNMU. Pp. 187–190. [in Ukrainian]

7. Pozdran, Yu. V., Zozulia, I. Ye., & Franchuk, N. L. (2020). Suchasni tendentsii v metodytsi vykladannia ukraïnskoi movy za profesiïnym spriamuvanniam [Modern trends in the methodology of teaching the Ukrainian language for professional purposes]. Zakarpatski filolohichni studii. T. 1. Vyp. 13. S. 94–98. [in Ukrainian]

8. Semenoh, O. (2014). Metodyka vykladannia ukraïnskoi movy u vyshchykh navchalnykh zakladakh:

navchalnyi posibnyk [Methodology of teaching the Ukrainian language in higher education institutions: a study guide]. Sumy : Vyd-vo SumDPU imeni A. S. Makarenka. 220 p. [in Ukrainian]

9. Sichkar, S. A., & Denysiuk, I. A. (2021). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii ta metodyka vykladannia ukraïnskoi movy za profesiïnym spriamuvanniam [Information and communication technologies and the methodology of teaching the Ukrainian language for professional purposes]. Zakarpatski filolohichni studii. T. 1. Vyp. 19. S. 61–66. [in Ukrainian]

10. Tilniak, N. V. (2025). Innovatsiini pidkhody u vykladanni ukraïnskoi movy za profesiïnym spriamuvanniam [Innovative approaches to teaching the Ukrainian language for professional purposes]. Ukraïnska mova, kultura ta mizhetnichna komunikatsiia u hlobalizovanomu sviti. URL: <https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:zxUNZojaRS0J:scholar.google.com> [in Ukrainian]

11. Udovichenko, L. H. (2025). Dystantnist ta interaktyvnist u metodytsi vykladannia ukraïnskoi movy (za profesiïnym spriamuvanniam) [Distance and interactivity in the methodology of teaching the Ukrainian language (for professional purposes)]. Linhvistychni doslidzhennia. №62. S. 213–224. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МИЛЬНИЧЕНКО Наталя – старший викладач кафедри права та соціально-економічних відносин Центральноукраїнського інституту розвитку людини.

Наукові інтереси: методика викладання української мови за професійним спрямуванням, формування професійної мовної компетентності, інтерактивні методи навчання, інноваційні підходи до мовної підготовки, розвиток навичок професійного спілкування.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MYLNICHENKO Natalia – Senior Lecturer, Department of Law and Socio-Economic Relations Central Ukrainian Institute of Human Development.

Scientific interests: methodology of teaching the Ukrainian language in a professional context, formation of professional language competence, interactive teaching methods, innovative approaches to language training, development of professional communication skills.

Стаття надійшла до редакції 17.08.2025 р.

Стаття прийнята до друку 29.08.2025 р.

УДК 378.177.22:614.84

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-230-234

МИРОНИУК Віталій –

здобувач кафедри освітніх наук

Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4862-7424>

e-mail: vmironiuk@cuspu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДСНС ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Необхідним елементом сучасної вищої освіти стало впровадження в освітній процес інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, адекватних новій освітній парадигмі, яка орієнтована на розвиток активної особистості, що вільно орієнтується у світовому інформаційному просторі і використовує цей ресурс для саморозвитку.

У статті розкрито особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у формуванні управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

Встановлено, що формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС є багатограним і складним процесом, що вимагає поєднання теоретичної підготовки, практичних навичок і психологічної готовності до дій у надзвичайних

ситуаціях. Лише системний підхід, орієнтований на сучасні виклики та технології, здатен забезпечити підготовку висококваліфікованих керівників, здатних ефективно діяти в умовах будь-яких криз.

Інформаційно-комунікаційні технології створюють широкі можливості для формування пізнавального інтересу курсантів. Комплексне впровадження та використання різноманітних ІКТ (навчальні та тренувальні програми, мережне навчання, системи підтримки прийняття рішень, хмарні сервіси тощо) сприяють підготовці до управлінської діяльності курсантів і студентів.

Сучасні ІКТ відкривають нові можливості для підготовки управлінців у сфері ДСНС. Використання симуляторів, віртуальної та доповненої реальності, систем моніторингу надзвичайних ситуацій дозволяє відпрацьовувати дії в максимально наближених до реальності умовах без ризику для життя. Ці технології дають змогу здійснювати індивідуалізацію навчання, підвищують мотивацію курсантів і студентів до самостійного отримання повної навчальної інформації та необхідних знань і вмінь, пов'язаних із подальшими службовими функціями, забезпечує наочність і системність викладення матеріалу, інтегрування знань і вмінь із різних дисциплін.

Перспективи подальшої наукової розробки означеної проблеми вбачаються в обґрунтуванні критеріїв, показників їх вияву та рівнів сформованості управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

Ключові слова: управлінська компетентність, майбутні фахівці ДСНС, заклад вищої освіти, інформаційно-комунікаційні технології.

MYRONIUK Vitalii –

graduate student of the Department of Educational Sciences
of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4862-7424>
e-mail: vmironiuk@cuspu.edu.ua

FORMATION OF MANAGEMENT COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS OF THE SES USING INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

A necessary element of modern higher education has become the introduction into the educational process of innovative pedagogical and information and communication technologies, adequate to the new educational paradigm, which is focused on the development of an active personality who freely navigates in the global information space and uses this resource for self-development.

The article reveals the features of the use of information and communication technologies (ICT) in the formation of managerial competence of future specialists of the State Emergency Service (SES).

It has been established that the formation of managerial competence of future specialists of the SES is a multifaceted and complex process that requires a combination of theoretical training, practical skills and psychological readiness for action in emergency situations. Only a systematic approach focused on modern challenges and technologies, is able to provide training for highly qualified leaders who can act effectively in any crisis.

Information and communication technologies create broad opportunities for the formation of cognitive interest of cadets. The comprehensive implementation and use of various ICTs (educational and training programs, online learning, decision support systems, cloud services, etc.) contribute to the preparation of cadets and students for managerial activities.

Modern ICTs open up new opportunities for training managers in the field of the SES. The use of simulators, virtual and augmented reality, and emergency monitoring systems allows practicing actions in conditions as close to reality as possible without risk to life.

These technologies make it possible to individualize learning, increase the motivation of cadets and students to independently obtain complete educational information and the necessary knowledge and skills related to further official functions, ensure clarity and systematic presentation of the material, and integrate knowledge and skills from different disciplines.

Prospects for further scientific development of the specified problem are seen in substantiating the criteria, indicators of their manifestation and levels of formation of managerial competence of future specialists of the State Emergency Service.

Keywords: managerial competence, future specialists of the SES, higher education institution, information and communication technologies.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасні умови висувають нові вимоги до молодого фахівця, який має бути направленим на розвиток відомих та пошук нових ідей, уміти швидко пристосовуватися до мінливих умов професійної діяльності, продуктивно спілкуватися з колегами та бути готовим до ризику і прийняття рішень в умовах невизначеності [6, с. 276].

Сьогодні відбуваються глибокі соціально-економічні зміни суспільства, інтенсифікація економічного розвитку, виникнення конкуренції на ринку праці та ріст сектору освітніх послуг, що вимагають якісних змін в концептуальних основах професійної підготовки фахівців: нових підходів до розробки змісту, форм та методів професійної підготовки фахівців нової формації, впровадження в освітній процес закладів вищої освіти сучасних інформаційних технологій.

Людина, яка вміло й ефективно володіє технологіями та інформацією, має новий стиль мислення, принципово інакше оцінює проблеми, які виникають, організовує свою роботу, у майбутньому успішно інтегрується у професійну

діяльність. У результаті необхідним елементом сучасної вищої освіти стало впровадження в освітній процес інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, адекватних новій освітній парадигмі, яка орієнтована на розвиток активної особистості, що вільно орієнтується у світовому інформаційному просторі і використовує цей ресурс для саморозвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Певні аспекти впровадження нових інформаційних технологій в освіті розроблено в наукових працях В. Гриценко, М. Жалдака, О. Хомік, І. Володька, В. Кушніра, О. Дзюбенко та інших авторів. Застосування комп'ютерних технологій, Інтернет-технологій у навчанні на засадах інформаційної культури представлено в роботах І. Беха, В. Виноградова, Т. Демківа, Т. Ільїної, Г. Козлакової, Г. Кручиніної, Є. Машбиць, П. Образцова, Л. Скворцова, Л. Тихонова, І. Білоусової, С. Криштофа та інших. Методику комп'ютерного навчання досліджено В. Волинським, Л. Зазнобіною, А. Коломієць, Н. Одарченко, С. Панюковою, Л. Чашко та ін.

Різні аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців для ДСНС України містяться в наукових добробах вітчизняних науковців О. Бикової, М. Варія, О. Євсюкова, М. Козяра, М. Ковалю, О. Парубка, О. Тімченка, Т. Ткаченка та ін.

Формування управлінської компетентності в майбутніх фахівців ДСНС у процесі професійної підготовки вивчали такі науковці та практики: В. Безсонов, О. Болотин, В. Брагін, В. Гречка, Т. Данилова, Т. Люшина, І. Лаухіна, Е. Лук'яничов, Ю. Панков, О. Повстин, Р. Ратушний та ін.

На думку більшості вчених, у суспільстві зростають вимоги до керівників управлінь ДСНС і підрозділів цивільного захисту як інтелектуальної еліти суспільства, ефективних менеджерів, компетентних у галузі безпеки людини [3, с. 75].

Однак, незважаючи на наявність ґрунтовних досліджень з окресленої проблематики, питання формування управлінської компетентності фахівців ДСНС, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процесі їхньої професійної підготовки залишається недостатньо вивченими і потребують подальшого теоретичного та практичного опрацювання.

Мета статті – розкрити особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному інформаційному просторі комп'ютерні та новаторські підходи до освіти особистості розглядаються в межах наукового і науково-освітнього соціально-інформаційного простору. Інноваційність освіти на засадах нових інформаційних технологій є визначальною в сучасному освітньому середовищі. Нові освітні технології вважають активним компонентом усіх процесів, що відбуваються в системі освіти [5].

До основних складових розвитку освіти інноваційного типу в ЗВО Т. Кушнір відносить наступні: впровадження кредитно-модульної системи навчання; розробка навчально-методичного та організаційного забезпечення дисциплін; використання новітніх навчальних технологій; цілеспрямоване розширення інформатизації навчання (організація внутрішнього інформаційно-освітнього середовища, науково-навчальної комп'ютерної мережі, мультимедійних аудиторій); використання електронних навчально-контролюючих засобів в процесі вивчення дисциплін; створення електронної бібліотеки навчального закладу в його Intranet-мережі; розміщення в глобальній мережі Internet накопиченої у ЗВО методичної інформації в найбільш придатному вигляді – гіпертексті [2].

Сучасна освіта характеризується активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій та різних пристроїв на їх базі, що забезпечують доступ до глобальних ресурсів мережі Інтернет; застосуванням цифрових засобів освітнього призначення, реалізованих на базі технологій обробки аудіовізуальної інформації та інформаційної взаємодії; проведенням комп'ютерної діагностики та ін. [7, с. 155].

Формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС є багатограним і складним процесом, що вимагає поєднання теоретичної підготовки, практичних навичок і психологічної готовності до дій у надзвичайних ситуаціях. Лише системний підхід, орієнтований на сучасні виклики та технології, здатен забезпечити підготовку висококваліфікованих керівників, здатних ефективно діяти в умовах будь-яких криз.

Аналіз професійних компетенцій сучасного керівника показав, що всі компетенції можна згрупувати за шістьма загальними напрямками: готовність до застосування та розробки нормативно-правової бази в управлінській діяльності; здатність до планування операційної (виробничої) діяльності організації; готовність до організації та реалізації проєктної діяльності; готовність до управління персоналом організації; здатність приймати ефективні управлінські рішення; готовність до застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в управлінській діяльності.

Діяльність співробітника ДСНС відбувається у тісній взаємодії з навколишнім середовищем і людьми, що знаходяться в зоні відповідальності. Вона пов'язана з роботою з профілактики виникнення пожеж і з вивченням нової техніки та технологій, які можуть допомогти у вирішенні завдань щодо забезпечення безпеки людей.

Дослідники акцентують, що наразі формування професійної компетентності майбутніх рятувальників до діяльності в екстремальних умовах відбувається у новій формі самоосвіти й саморозвитку із використанням комп'ютерних та інтернет ресурсів (он-лайн курси, відео-лекції тощо). З огляду на це, всі фахівці цивільного захисту для підтримки належного професійного рівня прагнуть до професійного самовдосконалення, яке починається з університету й продовжується протягом усього професійного шляху. Якщо ж рятувальник не самовдосконалюється, не експериментує над самим собою, то в результаті перетворюється на «ремісника, що стоїть за верстатом і виконує рутинну роботу», яка є фіксованою. Проте професійна діяльність майбутніх рятувальників вимагає інновацій, що сприятиме майстерності та компетентності в ситуаціях ризику [1, с. 52].

Сьогодні при підготовці майбутніх фахівців ДСНС України поряд із традиційними апробуються і впроваджуються нові ІКТ навчання, зокрема, із застосуванням комп'ютерних віртуальних симуляторів [2]. Сучасні ІКТ (віртуальні технології) передбачають як поєднання, синтез технологій інформатики та управління за допомогою організованого інтелектуального, когнітивного (заснованого на знаннях) діалогу людини з комп'ютером для досягнення поставленої мети. Інформаційні технології як новий інструментарій впливають на суспільство, забезпечуючи сприятливі умови для роботи людини [5].

Сучасні ІКТ відкривають нові можливості для підготовки управлінців у сфері ДСНС. Використання симуляторів, віртуальної та доповненої

реальності, систем моніторингу надзвичайних ситуацій дозволяє відпрацьовувати дії в максимально наближених до реальності умовах без ризику для життя.

ІКТ – це новітні методи, інструменти та підходи, що значно підвищують ефективність навчальних і виробничих процесів. Для розвитку управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС можна виокремити кілька ключових напрямів застосування таких технологій.

Цифрові симулятори та віртуальна реальність (VR)

Використання VR-технологій дає змогу моделювати аварійні ситуації, надзвичайні події та кризові сценарії без ризику для здоров'я. Це дозволяє:

- відпрацьовувати алгоритми дій у реалістичних умовах;
- аналізувати поведінку в стресових ситуаціях;
- оцінювати ефективність командної взаємодії.

Системи підтримки прийняття рішень (Decision Support Systems)

Такі системи аналізують великі масиви даних і пропонують оптимальні варіанти дій, що підвищує якість управлінських рішень. Для фахівців із безпеки людини це означає:

- швидший доступ до релевантної інформації;
- зменшення ризику людських помилок;
- можливість прогнозування розвитку ситуації.

Хмарні платформи та колаборативні інструменти

Хмарні сервіси (Google Workspace, Microsoft 365, Slack тощо) дозволяють організувати спільну роботу незалежно від місця перебування учасників команди. Це важливо для:

- координації дій у розподілених командах;
- швидкого обміну інформацією;
- зберігання та систематизації документів без ризику їх втрати.

Інтернет речей (IoT) у моніторингу безпеки

IoT-пристрої можуть у режимі реального часу передавати дані про стан обладнання, рівень шкідливих речовин у повітрі, температуру та інші параметри. Це забезпечує:

- своєчасне виявлення небезпечних відхилень;
- автоматичне попередження відповідальних осіб;
- інтеграцію з автоматизованими системами реагування.

До інноваційних технологій професійної підготовки до управлінської діяльності курсантів і студентів ЗВО ДСНС відноситься робота у віртуальному освітньому середовищі на основі різноманітних засобів ІКТ тощо. Так, ці технології дають змогу здійснювати індивідуалізацію навчання, підвищують мотивацію курсантів і студентів до самостійного отримання повної навчальної інформації та необхідних знань і вмінь, пов'язаних із подальшими службовими функціями, забезпечує наочність і системність викладення матеріалу, інтегрування знань і вмінь із різних дисциплін.

Навчально-пізнавальна діяльність проєктного та квазіпрофесійного спрямування дає змогу виробити рефлексивне ставлення майбутніх фахівців до процесу та результату формування своєї управлінської компетентності, загальнокультурного й освітньо-професійного зростання, а також створити основу для успішного становлення професіоналізму під час навчання у ЗВО ДСНС. Комплексне впровадження та використання різноманітних ІКТ (навчальні та тренувальні програми, мережне навчання, системи тестування тощо) сприяють підготовці до управлінської діяльності курсантів і студентів [4].

Використання ІКТ у підготовці та діяльності фахівців із безпеки людини сприяє:

- підвищенню ефективності навчання – ІКТ сприяють кращому засвоєнню матеріалу;
- розвитку критичного мислення – симуляції та аналіз даних вимагають від фахівця самостійного прийняття рішень;
- формуванню адаптивності – здатності швидко реагувати та пристосовуватись до змінних умов;

– покращенню командної роботи – цифрові інструменти сприяють ефективній комунікації.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. З урахуванням потреб сучасного ринку праці освіта повинна не тільки сформувати у студентів певний багаж знань і умінь, а й пробудити прагнення до самоосвіти, підвищення якості практичної реалізації набутих навичок. З цією метою необхідно застосовувати в освітньому процесі нові інформаційні технології. ІКТ створюють широкі можливості для формування пізнавального інтересу курсантів. Комплексне впровадження та використання різноманітних ІКТ (навчальні та тренувальні програми, мережне навчання, системи підтримки прийняття рішень, хмарні сервіси тощо) сприяють підготовці до управлінської діяльності курсантів і студентів. Перспективи подальшої наукової розробки означеної проблеми вбачаються в обґрунтуванні критеріїв, показників їх вияву та рівнів сформованості управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Коваль М., Коваль І. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх рятувальників. *SWorldJournal*. 2025. № 18(3). С. 49–54.
2. Кушнір Т. Інноваційні підходи до розвитку вищих навчальних закладів України в умовах формування єдиного європейського освітнього простору. *Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць / редкол.: І. В. Артьомов (відпов. ред.), О. М. Ващук, С. В. Віднянський та ін. Ужгород: ЗакДУ, 2010. № 2. С. 237–265.*
3. Повстин О. Практика підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності у вищих навчальних закладах України. *Науковий часопис НПУ імені Н. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018. Вип. 60. С. 73–78.
4. Повстин О. Теоретичні та методичні засади професійної підготовки до управлінської діяльності майбутніх фахівців у галузі безпеки людини: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2019. 40 с.

5. Староста В. І. Технології інтерактивного навчання: сутність, класифікація. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія: Педагогічні науки. 2019. № 1 (64). С. 232–237.

6. Таймасов Ю. С. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх фахівців служби цивільного захисту до самозбереження у професійній діяльності: дис. ... на докт. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2020. 394 с.

7. Філоненко О., Цуканова Н. Особливості формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у закладі вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми : Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, 2023. № 8–9. С. 155–164.

REFERENCES

1. Koval, M., Koval, I. (2025). Pedagogical conditions for the formation of professional competence of future rescuers. *SWorldJournal*. № 18 (3). S. 49–54. [in Ukrainian]

2. Kushnir, T. (2010). Innovatsiyni pidkhody do rozvytku vyshchych navchal'nykh zakladiv Ukrainy v umovakh formuvannya yedynoho yevropeys'koho osvityn'oho prostoru [Innovative approaches to the development of higher educational institutions of Ukraine in the context of the formation of a single European educational space]. *Neopolityka Ukrainy: istoriya i suchasnist': zbirnyk naukovykh prats' / redkol.: I. V. Art'omov (vidpov. red.), O. M. Vashchuk, S. V. Vidnyans'kyi ta in. Uzhhorod: ZakDU*. № 2. S. 237–265. [in Ukrainian]

3. Povstyn, O. (2018). Praktyka pidhotovky fakhivtsiv u haluzi bezpeky lyudyny do upravlins'koyi diyal'nosti u vyshchych navchal'nykh zakladakh Ukrainy [Practice of training specialists in the field of human security for managerial activities in higher educational institutions of Ukraine]. *Naukovyy chasopys NPU imeni N. P. Drahomanova. Seriya: Pedagogichni nauky: realiyi ta perspektyvy*. Vyp. 60. S. 73–78. [in Ukrainian]

4. Povstyn, O. (2019). Teoretychni ta metodychni zasady profesiynoyi pidhotovky do upravlins'koyi diyal'nosti maybutnikh fakhivtsiv u haluzi bezpeky lyudyny [Theoretical and methodological principles of professional training for

managerial activities of future specialists in the field of human security]: avtoref. dys. ... dokt. ped. nauk: 13.00.04. Vinnytsya. 40 s. [in Ukrainian]

5. Starosta, V. I. (2019). Tekhnolohiyi interaktyvnoho navchannya: sutnist', klasyfikatsiya [Interactive learning technologies: essence, classification]. *Naukovyy visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu imeni V. O. Sukhomlyns'koho. Seriya: Pedagogichni nauky*. № 1 (64). S. 232–237. [in Ukrainian]

6. Taymasov, YU. S. (2020). Teoretychni i metodychni zasady pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv sluzhby tsyvil'noho zakhystu do samozberezhennya u profesiyniy diyal'nosti [Theoretical and methodological principles of training future civil defense service specialists for self-preservation in professional activities]: dys. ... na dokt. ped. nauk: 13.00.04. Kharkiv. 394 s. [in Ukrainian]

7. Filonenko, O., Tsukanova, N. (2023). Osoblyvosti formuvannya tsyfrovoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv u zakladi vyshchoyi osvity [Peculiarities of forming digital competence of future primary school teachers in a higher education institution]. *Pedagogichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi*. Sumy: Sums'kyi derzhavnyi pedagogichnyi universytet imeni A. S. Makarenka. № 8–9. S. 155–164. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МИРОНІУК Віталій – здобувач кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MYRONIUK Vitalii – graduate student of the Department of Educational Sciences of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: formation of managerial competence development in future emergency service professionals.

Стаття надійшла до редакції 17.08.2025 р.

Стаття прийнята до друку 29.08.2025 р.

УДК 81:002: 02: 930.25(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-234-239

МОРГУН Алла –

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4434-4919>
e-mail: morgunalla56@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ОСНОВ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

Лінгвістична компетентність, як здатність ефективно аналізувати, створювати та обробляти тексти документів, є однією з основних складових професійної компетентності фахівців цих напрямів. Вона охоплює знання мовних норм, термінології, стандартів ділового мовлення, а також умінь адаптувати тексти до потреб різних аудиторій, що є особливо важливим у контексті цифрової трансформації інформаційного середовища. У процесі вивчення лінгвістичних основ документознавства педагогічні стратегії відіграють вирішальну роль у формуванні цієї компетентності, забезпечуючи інтеграцію теоретичних знань із практичними навичками.

У статті розглянуто педагогічні стратегії формування лінгвістичної компетентності студентів спеціальності «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» у процесі вивчення лінгвістичних основ документознавства. Наголошено, що лінгвістична компетентність є ключовим елементом професійної підготовки, оскільки документи мають мовну природу та вимагають розуміння структури, термінології, стилістики. Визначено ефективні стратегії: текстоцентричний підхід, що